

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Затверджую:

Декан юридичного факультету

Сергій БАНАХ

« 30 » серпня 2024 р.

Затверджую:

Проректор з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2024 р.

Затверджую:

Директор навчально-наукового інституту

новітніх освітніх технологій

Святослав ПИТЕЛЬ

« 30 » серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«Штучний Інтелект у праві»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 08 Право

Спеціальність – 081 Право

Освітньо-професійна програма - «Право»

Кафедра цивільного права і процесу

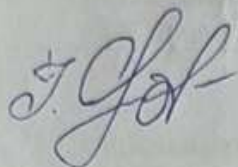
Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практичні	ІР	Тренінг	СР	Разом	Екзамен /залік
Денна	2	4	30	30	4	8	78	150	Залік
Заочна	2	4	8	4			138	150	Залік

30.08.2024

Робочу програму склала к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного права і процесу Наталія МАРЦЕНКО

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри цивільного права і процесу, № 1 від 27 серпня 2024 р.

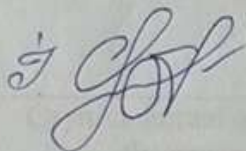
Завідувач кафедри

Ірина ЛУКАСЕВИЧ-КРУТНИК

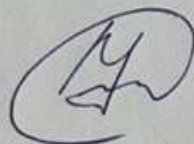
Розглянуто і схвалено групою забезпечення спеціальності 081 Право, протокол № 2 від 30 серпня 2024 р.

Голова ГЗС

Ірина ЛУКАСЕВИЧ-КРУТНИК

Гарант ОП

Наталія ЧУДИК

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Штучний Інтелект у праві»

1. Опис дисципліни «Штучний Інтелект у праві»

Дисципліна «Штучний Інтелект у праві»	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань – 08 Право	Статус дисципліни: вибіркова Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 081 Право	Рік підготовки Денна – 2 Заочна - 2 Семестр Денна – 4 Заочна - 4
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма – «Право»	Лекції Денна – 30 год. Заочна – 8 год. Практичні заняття Денна – 30 год. Заочна – 4 год.
Загальна кількість годин – 150	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота Денна – 78 Заочна – 138 Тренінг – Денна – 8 Індивідуальна робота Денна – 4
Тижневих годин – 10 з них аудиторних – 4		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання дисципліни «Штучний Інтелект у праві»

2. 1. Мета вивчення дисципліни:

Метою навчальної дисципліни «Штучний Інтелект у праві» є надання здобувачам знань та навичок, необхідних для глибокого розуміння особливостей правового регулювання технологій штучного інтелекту (ШІ) та їх впливу на правові відносини. Основна увага приділятиметься аналізу правових аспектів використання ШІ у юриспруденції, визначенню юридичних рамок для таких технологій, а також питанням відповідальності, етики, конфіденційності та прав людини. В межах вивчення даної навчальної дисципліни здобувачі вивчатимуть, як ШІ трансформує традиційні правові концепції у сфері авторського права, договірному праву, правосуддя та правового режиму автоматизованих систем загалом.

2. 2. Завдання вивчення дисципліни:

Основними завданнями вивчення дисципліни «Штучний Інтелект у праві» є засвоєння здобувачами основних понять та правових засад використання ШІ у юриспруденції. Виходячи з мети навчальної дисципліни «Штучний Інтелект у праві», можна сформулювати такі основні завдання: ознайомитися з базовими поняттями та принципами ШІ; дослідити національні та міжнародні правові акти, що регулюють розробку, використання і відповідальність за дії ШІ; з'ясувати, як ШІ змінює правові відносини у різних сферах, зокрема у договірному та авторському праві, правосудді тощо; вивчити правові аспекти відповідальності за дії ШІ та визначити суб'єктів відповідальності (оператори, розробники, виробники); здійснити аналіз етичних викликів використання ШІ (зокрема питання справедливості, запобігання дискримінації, прозорості прийняття рішень ШІ); дослідити проблеми конфіденційності та захисту персональних даних у процесі використання ШІ; проаналізувати, як ШІ впливає на традиційні правові інститути, зокрема

авторське право, договірне право та правосуддя, та розробити підходи до їх адаптації; вивчити правові аспекти використання ШІ в судочинстві. Досягнення даних завдань спрямовано на формування у здобувачів розуміння основ правового регулювання ШІ, його впливу на правову систему та здатності інтегрувати ці знання в юридичну практику.

3. Програма навчальної дисципліни «Штучний Інтелект у праві»

Змістовий модуль 1. Теоретико-правові проблеми інтеграції Штучного Інтелекту у право: загальний огляд

Тема 1. Штучний інтелект та його вплив на правову систему: основні поняття і категорії

Поняття та основні характеристики ШІ. Види та підходи до створення ШІ: слабкий та сильний ШІ. Історія розвитку ШІ та його застосування у правовій сфері. Взаємозв'язок ШІ і права. Вплив ШІ на трансформацію правової системи. Основні напрями використання ШІ у праві (аналіз даних, прогнозування, автоматизація процесів). Виклики, пов'язані з розвитком ШІ: проблеми етики та відповідальності при використанні ШІ. Захист прав людини і баланс між технологічним прогресом та правовими стандартами.

Тема 2: Правовий режим Штучного Інтелекту: огляд правових концепцій та підходів

ШІ як об'єкт права. ШІ як суб'єкт права. Порівняння концепцій суб'єктності ШІ та правового статусу юридичних осіб, малолітніх осіб та тварин. Відповідальність та правовий статус ШІ у різних юрисдикціях. Концепція «електронної особи» у праві.

Тема 3: Правове регулювання ШІ в Україні

Стан та перспективи правового регулювання ШІ в Україні. Національні стратегії та програми щодо розвитку ШІ. Правове регулювання захисту даних у контексті ШІ. Етичні стандарти та відповідальність за використання ШІ в Україні. Українське законодавство у порівнянні з європейськими підходами до регулювання ШІ.

Тема 4: Правове регулювання ШІ в Європейському Союзі та у світі

Європейський підхід до регулювання ШІ: принципи відповідальності, захисту прав людини, прозорості та підзвітності. Директива щодо ШІ та її вплив право. Міжнародні стандарти та підходи до регулювання ШІ. Вплив ШІ на правові системи різних країн. Проблеми збалансування правових інтересів та технологічного прогресу.

Тема 5: Етичні аспекти використання ШІ у праві

Проблеми дискримінації та упередженості у рішеннях ШІ. Баланс між ефективністю ШІ та дотриманням прав людини. Прозорість і підзвітність алгоритмів ШІ у правових процесах. Етичні стандарти розробки та впровадження ШІ у правову сферу. Конфіденційність та використання даних у ШІ. Роль людини у прийнятті остаточних правових рішень з використанням ШІ. Огляд актуальної практики ЄСПЛ.

Тема 6: Адаптація юридичної професії до Штучного Інтелекту

Вплив ШІ на ринок праці в юридичній сфері. Автоматизація та зникнення робочих місць у юридичному секторі. Створення нових робочих місць у зв'язку з розвитком ШІ. Перекваліфікація та підвищення кваліфікації у зв'язку із впровадженням ШІ. Етичні проблеми автоматизації юридичних процесів. Роль людини у роботі з ШІ в юридичній сфері.

Змістовий модуль 2. Окремі аспекти використання Штучного Інтелекту в праві

Тема 7: Штучний Інтелект та авторське право

Загальна характеристика авторського права. Авторство і ШІ. Правовий статус творів, створених з використанням ШІ. Визначення авторських прав у контексті спільного створення з ШІ. Міжнародна практика регулювання авторських прав у контексті ШІ. Привласнення та захист прав інтелектуальної власності у випадках з ШІ. Етичні та правові виклики у сфері авторського права і ШІ.

Тема 8: Штучний Інтелект та договірне право: правові колізії та перспективи

Використання ШІ для автоматизації процесу укладення договорів. Застосування ШІ для моніторингу і забезпечення виконання договірних зобов'язань. Розумні контракти (smart contracts): загальна характеристика та правові особливості. Відповідальність сторін у договорах, укладених за допомогою ШІ. Захист прав сторін у договорах, укладених за допомогою ШІ. Правові механізми для вирішення спорів, що виникають із smart contracts та їх відмінність від традиційних методів вирішення спорів.

Тема 9: Використання ШІ у судочинстві

Автоматизація судових процесів та використання ШІ у прийнятті рішень. Вплив ШІ на принципи справедливості та рівності у судочинстві. Проблеми прозорості у використанні ШІ у судовій системі. Відповідальність за рішення, прийняті ШІ у судовій системі. Етичні виклики при використанні ШІ у правосудді. Механізми контролю і нагляду за використанням ШІ у судовій системі.

Тема 10: Конфіденційність в епоху Штучного Інтелекту: проблеми захисту персональних даних

Використання ШІ для збору, обробки та аналізу персональних даних. Захист персональних даних і питання конфіденційності у використанні ШІ. Вплив ШІ на принципи конфіденційності даних. Регламент Європейського Союзу з захисту персональних даних (GDPR) та інші міжнародні стандарти при використанні ШІ. Права суб'єктів даних та ШІ.

Тема 11: Особливості юридичної відповідальності за діяльність ШІ

Особливості юридичної відповідальності за дії, здійснені ШІ. Проблема визначення суб'єкта відповідальності. Правові механізми запобігання шкоді від ШІ. Компенсація збитків, завданих ШІ. Етичні та правові виклики у визначенні відповідальності. Міжнародні підходи до регулювання відповідальності за діяльність ШІ.

**4. Структура залікового кредиту з навчальної дисципліни
«Штучний Інтелект у праві»**

Денна форма навчання

№ п/п	Тема	Кількість годин					
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Теоретико-правові проблеми інтеграції Штучного Інтелекту у право: загальний огляд							
1.	Тема 1. Штучний інтелект та його вплив на правову систему: основні поняття і категорії	2	2	7	2	4	Питання, тести, кейси, есе
2.	Тема 2: Правовий режим Штучного Інтелекту: огляд правових концепцій та підходів	2	2	7			
3.	Тема 3: Правове регулювання ШІ в Україні	2	2	7			
4.	Тема 4: Правове регулювання ШІ в Європейському Союзі та у світі	4	4	7			
5.	Тема 5: Етичні аспекти використання ШІ у праві	2	2	7			
6.	Тема 6: Адаптація юридичної професії до Штучного Інтелекту	2	2	7			
Змістовий модуль 2. Окремі аспекти використання Штучного Інтелекту в праві							
7.	Тема 7: Штучний Інтелект та авторське право	2	2	7	2	4	Питання, тести, кейси, есе
8.	Тема 8: Штучний Інтелект та договірне право: правові колізії та перспективи	4	4	7			
9.	Тема 9: Використання ШІ у судочинстві	4	4	7			

10.	Тема 10: Конфіденційність в епоху Штучного Інтелекту: проблеми захисту персональних даних	2	2	7		
11.	Тема 11: Особливості юридичної відповідальності за діяльність ШІ	4	4	8		
Всього		30	30	78	4	8

Заочна форма навчання

№ п/п	Тема	Кількість годин			
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Теоретико-правові проблеми інтеграції Штучного Інтелекту у право: загальний огляд					
1.	Тема 1. Штучний інтелект та його вплив на правову систему: основні поняття і категорії	2	2	8	Питання, тести
2.	Тема 2: Правовий режим Штучного Інтелекту: огляд правових концепцій та підходів			13	
3.	Тема 3: Правове регулювання ШІ в Україні			13	
4.	Тема 4: Правове регулювання ШІ в Європейському Союзі та у світі	13			
5.	Тема 5: Етичні аспекти використання ШІ у праві	13			
6.	Тема 6: Адаптація юридичної професії до Штучного Інтелекту	2		13	
Змістовий модуль 2. Окремі аспекти використання Штучного Інтелекту в праві					
7.	Тема 7: Штучний Інтелект та авторське право	2	2	13	Питання, тести
8.	Тема 8: Штучний Інтелект та договірне право: правові колізії та перспективи			13	
9.	Тема 9: Використання ШІ у судочинстві	2		13	
10.	Тема 10: Конфіденційність в епоху Штучного Інтелекту: проблеми захисту персональних даних			13	
11.	Тема 11: Особливості юридичної відповідальності за діяльність ШІ			13	
Всього		8		4	

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття 1

Тема: Штучний інтелект та його вплив на правову систему: основні поняття і категорії

Мета: Ознайомити студентів із загальними положеннями про штучний інтелект

Питання для обговорення:

1. Поняття та основні характеристики ШІ. Види та підходи до створення ШІ: слабкий та сильний ШІ.
2. Історія розвитку ШІ та його застосування у правовій сфері.

3. Взаємозв'язок ШІ і права. Вплив ШІ на трансформацію правової системи.
4. Основні напрями використання ШІ у праві (аналіз даних, прогнозування, автоматизація процесів).
5. Виклики, пов'язані з розвитком ШІ: проблеми етики та відповідальності при використанні ШІ.
6. Захист прав людини і баланс між технологічним прогресом та правовими стандартами.

Практичне заняття 2

Тема: Правовий режим Штучного Інтелекту: огляд правових концепцій та підходів

Мета: Дослідити особливості правового режиму ШІ

Питання для обговорення:

1. ШІ як об'єкт права.
2. ШІ як суб'єкт права.
3. Порівняння концепцій суб'єктності ШІ та правового статусу юридичних осіб, малолітніх осіб та тварин.
4. Відповідальність та правовий статус ШІ у різних юрисдикціях.
5. Концепція «електронної особи» у праві.

Практичне заняття 3

Тема: Правове регулювання ШІ в Україні

Мета: Дослідити особливості правового регулювання ШІ в Україні

Питання для обговорення:

1. Стан та перспективи правового регулювання ШІ в Україні.
2. Національні стратегії та програми щодо розвитку ШІ.
3. Правове регулювання захисту даних у контексті ШІ.
4. Етичні стандарти та відповідальність за використання ШІ в Україні.
5. Українське законодавство у порівнянні з європейськими підходами до регулювання ШІ.

Практичні заняття 4-5

Тема: Правове регулювання ШІ в Європейському Союзі та у світі

Мета: Дослідити особливості правового регулювання ШІ в ЄС та у світі

Питання для обговорення:

1. Європейський підхід до регулювання ШІ: принципи відповідальності, захисту прав людини, прозорості та підзвітності.
2. Директива щодо ШІ та її вплив право.
3. Міжнародні стандарти та підходи до регулювання ШІ.
4. Вплив ШІ на правові системи різних країн.
5. Проблеми збалансування правових інтересів та технологічного прогресу.

Практичне заняття 6

Тема: Етичні аспекти використання ШІ у праві

Мета: Дослідити етичні аспекти використання ШІ у праві

Питання для обговорення:

1. Проблеми дискримінації та упередженості у рішеннях ШІ. Баланс між ефективністю ШІ та дотриманням прав людини.
2. Прозорість і підзвітність алгоритмів ШІ у правових процесах.
3. Етичні стандарти розробки та впровадження ШІ у правову сферу.
4. Конфіденційність та використання даних у ШІ.
5. Роль людини у прийнятті остаточних правових рішень з використанням ШІ.
6. Огляд актуальної практики ЄСПЛ.

Практичне заняття 7

Тема: Адаптація юридичної професії до Штучного Інтелекту

Мета: Вивчити особливості адаптації юридичної професії до Штучного Інтелекту

Питання для обговорення:

1. Вплив ШІ на ринок праці в юридичній сфері.
2. Автоматизація та зникнення робочих місць у юридичному секторі. Створення нових робочих місць у зв'язку з розвитком ШІ.
3. Перекваліфікація та підвищення кваліфікації у зв'язку із впровадженням ШІ.
4. Етичні проблеми автоматизації юридичних процесів.
5. Роль людини у роботі з ШІ в юридичній сфері.

Практичне заняття 8

Тема: Штучний Інтелект та авторське право

Мета: Вивчити особливості ШІ та його взаємозв'язку із авторським правом

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика авторського права. Авторство і ШІ.
2. Правовий статус творів, створених з використанням ШІ.
3. Визначення авторських прав у контексті спільного створення з ШІ.
4. Міжнародна практика регулювання авторських прав у контексті ШІ.
5. Привласнення та захист прав інтелектуальної власності у випадках з ШІ.
6. Етичні та правові виклики у сфері авторського права і ШІ.

Практичні заняття 9-10

Тема: Штучний Інтелект та договірне право: правові колізії та перспективи

Мета: Дослідити особливості ШІ та його взаємодії із нормами договірної права

Питання для обговорення:

1. Використання ШІ для автоматизації процесу укладення договорів.
2. Застосування ШІ для моніторингу і забезпечення виконання договірних зобов'язань.
3. Розумні контракти (smart contracts): загальна характеристика та правові особливості.
4. Відповідальність сторін у договорах, укладених за допомогою ШІ.
5. Захист прав сторін у договорах, укладених за допомогою ШІ.
6. Правові механізми для вирішення спорів, що виникають із smart contracts та їх відмінність від традиційних методів вирішення спорів.

Практичні заняття 11-12

Тема: Використання ШІ у судочинстві

Мета: Дослідити особливості використання ШІ у судочинстві

Питання для обговорення:

1. Автоматизація судових процесів та використання ШІ у прийнятті рішень.
2. Вплив ШІ на принципи справедливості та рівності у судочинстві.
3. Проблеми прозорості у використанні ШІ у судовій системі.
4. Відповідальність за рішення, прийняті ШІ у судовій системі.
5. Етичні виклики при використанні ШІ у правосудді.
6. Механізми контролю і нагляду за використанням ШІ у судовій системі.

Практичне заняття 13

Тема: Конфіденційність в епоху Штучного Інтелекту: проблеми захисту персональних даних

Мета: Дослідити особливості збереження конфіденційності в епоху ШІ

Питання для обговорення:

1. Використання ШІ для збору, обробки та аналізу персональних даних.
2. Захист персональних даних і питання конфіденційності у використанні ШІ.
3. Вплив ШІ на принципи конфіденційності даних.
4. Регламент Європейського Союзу з захисту персональних даних (GDPR) та інші міжнародні стандарти при використанні ШІ.
5. Права суб'єктів даних та ШІ.

Практичні заняття 14-15

Тема: Особливості юридичної відповідальності за діяльність ШІ

Мета: Дослідити особливості юридичної відповідальності за діяльність ШІ

Питання для обговорення:

1. Особливості юридичної відповідальності за дії, здійснені ШІ.
2. Проблема визначення суб'єкта відповідальності.
3. Правові механізми запобігання шкоді від ШІ.
4. Компенсація збитків, завданих ШІ.
5. Етичні та правові виклики у визначенні відповідальності.
6. Міжнародні підходи до регулювання відповідальності за діяльність ШІ.

6. Самостійна робота

Самостійна робота є основним способом засвоєння здобувачами навчального матеріалу в поза аудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом у межах установленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача.

Самостійна робота забезпечується системою навчально-методичних засобів: конспектами лекцій викладача, підручниками, навчальними та методичними посібниками, монографічною літературою і періодикою та засобами самоконтролю - реферат та його доповідь з презентацією.

Реферат із дисципліни «Штучний Інтелект у праві» складається із двох складових:

I. Теоретичної частини.

II. Практичної частини.

I. Теоретична частина реферату присвячується вузькій проблематиці курсу. Тема роботи може бути запропонована самим здобувачем та узгоджена з керівником курсу або може бути вибрана здобувачем із наведених нижче тем:

1. Визначення штучного інтелекту (ШІ) у правовій сфері: що таке ШІ і як він застосовується в юриспруденції?
2. Особливості правового регулювання ШІ у різних правових системах.
3. Відповідальність за помилки або шкоду, завдану ШІ.
4. Роль ШІ в автоматизації юридичних процесів: перспективи та ризики.
5. ШІ та захист прав людини: чи можуть автоматизовані системи порушувати права людини?
6. Приватність і захист даних в епоху ШІ: законодавчі виклики.
7. ШІ в кримінальному праві: застосування для розслідувань та судових рішень.
8. Базові підходи до регулювання ШІ на міжнародному рівні.
9. Етичні стандарти використання ШІ у праві.
10. Особливості правового регулювання використання автоматизованих систем для обробки персональних даних.
11. Чи можуть результати роботи ШІ бути захищені авторським правом?
12. Правові аспекти використання технологій біометричної ідентифікації.
13. Як алгоритми допомагають у винесенні судових рішень.
14. Правове регулювання безпілотних автомобілів.
15. Особливості правового регулювання використання ШІ в обороні сфері.
16. Автономні системи озброєння та міжнародне гуманітарне право.
17. ШІ та дискримінація: алгоритмічна упередженість і способи її подолання.
18. Використання ШІ для прогнозування правопорушень: правові та етичні аспекти.
19. Роль ШІ в розробці законодавства: автоматизація процесів законотворчості.
20. Автоматизовані юридичні послуги: правові аспекти.
21. Правові аспекти використання ШІ в медицині.
22. ШІ, виборче право та вплив на демократичні процеси.
23. ШІ та юридична відповідальність роботів.
24. Моральний і правовий статус ШІ: чи може ШІ мати юридичні права?
25. Законодавче регулювання використання ШІ у державному управлінні.
26. Правове регулювання обробки великих даних (Big Data) і ШІ.
27. ШІ у трудовому праві: як автоматизація змінює трудові відносини?
28. ШІ та електронна комерція: правові аспекти роботи онлайн-платформ.
29. ШІ в охороні правопорядку: питання етики і закону.
30. Регулювання ШІ на рівні ЄС: політика та правові інструменти.

Робота оформляється у вигляді презентації та захищається за допомогою мультимедійних засобів в присутності інших здобувачів.

II. Практична частина реферату передбачає створення здобувачем глосарію термінів із опрацьованої наукової тематики, розробку тестів або аналіз рішень національних судів та Європейського суду з прав людини.

Пропоновані рішення ЄСПЛ для аналізу:

1. Ліберта проти Італії (*Libert v. Italy*) (2018) (стосується контролю за використанням комп'ютерів на робочому місці).
2. Барбулеску проти Румунії (*Bărbulescu v. Romania*) (2017) (стосується моніторингу електронної пошти працівника роботодавцем).
3. Бен Фауза проти Франції (*Ben Faiza v. France*) (2018) (стосується використання систем стеження, включаючи GPS, для моніторингу громадян).
4. С. і Марпер проти Великобританії (*S. and Marper v. the United Kingdom*) (2008) (стосується зберігання ДНК, відбитків пальців та фотографій у національних базах даних).

5. Лопес Рібалда проти Іспанії (López Ribalda v. Spain) (2019) (стосується відеоспостереження на робочому місці).

Модуль «Самостійна робота» визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих при виконанні поставлених завдань (написання реферату та його представлення).

7. Тренінг з дисципліни

Тренінг є важливим компонентом навчання, який сприяє інтеграції теоретичних знань із практичною діяльністю. Він передбачає не лише використання вже здобутих знань, але й активне формування нових навичок через практичне застосування отриманої інформації. Основною метою тренінгу є поглиблення знань у конкретній сфері відповідно до тематики тренінгу, що включає не лише повторення і закріплення знань, а й розвиток компетенцій, необхідних для ефективного вирішення професійних завдань.

Тренінг з навчальної дисципліни забезпечує:

1. інтеграцію знань, отриманих в процесі навчання, з практичними навичками, що дозволяє здобувачам перевірити і закріпити свої знання через практичні завдання та сценарії;
2. формування і вдосконалення навичок, необхідних для практичного застосування знань у реальних ситуаціях, що сприяє розвитку професійної компетентності;
3. розвиток навичок критичного аналізу інформації та прийняття обґрунтованих рішень;
4. удосконалення навичок комунікації та співпраці через групову роботу, обговорення і дебати, що сприяє ефективному обміну ідеями та знаходженню оптимальних рішень.

Тренінг включає етапи підготовки та оцінювання, які дозволяють визначити рівень засвоєння матеріалу та ефективність навчання.

Рекомендований порядок підготовки до тренінгу передбачає:

1. самостійне опрацювання законодавства, судової практики та відповідної наукової літератури з тематики тренінгу;
2. підготовка презентації та участь у дискусії в рамках аудиторного проведення тренінгового заняття.

Тренінг проводиться наприкінці семестру на окремому занятті. За підсумками тренінгу викладач робить підсумок про рівень засвоєння здобувачами матеріалу та оцінює якість їх підготовки.

Структура тренінгу:

1. вступна частина (ознайомлення з метою і завданнями тренінгу; вступний огляд обраної тематики тренінгового заняття);
2. теоретичний блок (презентація основних правових положень з обраної тематики, огляд судової практики національних судів та ЄСПЛ, огляд наукової літератури);
3. практичний блок (аналіз конкретних кейсів для закріплення теоретичних знань і навичок, обговорення результатів і висновків кейс-стаді);
4. завершальна частина (підведення підсумків тренінгу, відповіді на питання учасників та обговорення можливих труднощів, отримання зворотного зв'язку від учасників).

Тематика тренінгу

1. Використання ШІ для вирішення малозначних справ у порядку цивільного судочинства (досвід Великобританії).
2. Юридична відповідальність за помилки ШІ.
3. Проблемні аспекти використання ШІ в медицині.
4. Використання ШІ у державному управлінні: зарубіжний досвід.

Модуль «Тренінг» визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час тренінгу.

8. Методи навчання

У навчальному процесі використовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, групова робота, комунікативні техніки, реферування, а також методи опитування, тестування, ділові ігри тощо.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: стандартизовані тести; поточне опитування; модульний контроль; проведення тренінгів; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; презентації та виступи на наукових заходах; презентація самостійної роботи; інші види індивідуальних та групових завдань; залік.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота
Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять	Модульна контрольна робота (теоретичні питання, тестування, ситуаційне завдання)	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять	Модульна контрольна робота (теоретичні питання, тестування, ситуаційне завдання)	Оцінювання виконаних завдань під час тренінгу	Оцінювання завдань самостійної роботи

Модуль 1 та Модуль 2. Оцінка за «Поточне оцінювання» визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих на кожному практичному занятті. Пропуски занять відпрацьовуються у години проведення консультацій. Невідпрацьовані заняття оцінюються в «0». «Модульний контроль» проводиться з урахуванням усіх тем дисципліни. Включає виконання письмової роботи. Здобувачам, які навчаються за індивідуальним графіком, відпрацьовання відбуваються у години консультацій у системі Moodle.

Модуль 3. Визначається як середнє арифметичне з виконаних завдань.

Модуль 4. Оцінка за завдання самостійної роботи.

Шкала оцінювання

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74		D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-11
2.	Система moodle.wunu.edu.ua	1-11

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

1. The Ethics of Artificial Intelligence and Robotics. Vincent C. Müller, 2020.
2. Artificial Intelligence and the Law. Nehal Bhuta, 2020.
3. The LegalTech Book: The Legal Technology Handbook for Investors, Entrepreneurs and FinTech Visionaries. S. Chishti, 2020.
4. Algorithmic Regulation: A Critical Interrogation. Karen Yeung & Martin Lodge, 2019.

5. Regulating Artificial Intelligence Systems: Risks, Challenges, Competencies, and Strategies. Tomasz Ślęzak & Marta Ewa Wojciechowska, 2021.
6. AI for Lawyers: How Artificial Intelligence is Adding Value, Amplifying Expertise, and Transforming Careers. Noah Waisberg & Alexander Hudek, 2021.
7. Ethics, Governance, and Regulation in Artificial Intelligence. Oliver Bendel, 2021.
8. Human Rights in the Age of Artificial Intelligence. Steven Feldstein, 2021.
9. Artificial Intelligence and Intellectual Property. Jyoti Rattan, 2020.
10. Artificial Intelligence: Law and Regulation. Woodrow Barfield, 2020.
11. Регламент ЄС щодо ШІ (EU AI Act) (2021)
12. General Data Protection Regulation (GDPR) (2016)
13. Європейська конвенція з прав людини (ECHR) (статті 8 і 14)
14. Закон про кібербезпеку ЄС (EU Cybersecurity Act) (2019)
15. Звіт ООН "World Robotics 2020: AI, Automation, and Law"
16. Khrystyna Lipianina-Honcharenko, Nataliia Martsenko, Anastasiia Melnychuk, Khrystyna Yurkiv, Gregory Hladiy and Mykola Telka. Integrated Approach to the International Aspects of Online Dispute Resolution Formation. CEUR Workshop Proceedings, 2024, 3716, pp. 88-98.
17. Марценко Н.С. Використання цифрових технологій для покращення результатів цивільного правосуддя: зарубіжний досвід. Нове Українське право. Євроінтеграція. 2022. С. 57-65. <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/392>
18. Drakokhrust T., Martsenko N. Artificial Intelligence in the Modern Judicial System. Journal of Modern Educational Research, 2022; 1: 5. DOI: 10.53964/jmer.2022005. <https://www.innovationforever.com/article.JMER20220107>

Інформаційні ресурси:

19. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. [URL:http://portal.rada.gov.ua/](http://portal.rada.gov.ua/)
20. Офіційне інтернет-представництво Президента України. [URL:http://www.president.gov.ua/](http://www.president.gov.ua/)
21. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. [URL:http://www.kmu.gov.ua/](http://www.kmu.gov.ua/)
22. Офіційний веб-портал органів судової влади України. [URL:http://court.gov.ua/](http://court.gov.ua/)
23. Єдиний державний реєстр судових рішень URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>